

Koonga valla leht

Kõnnu kuukiri

NR 6 (135) juuni 2007

Preemiareis... lk. 2

Tuletõrjesport pakub... lk. 2

Kevad Lõpe koolis lk. 3

Viimane koolipäev lk. 3

“Piimapreili 2007” lk. 4

Mudilased mängumaal lk. 3

Preemiareis Matsalusse

Neljanda veerandi alguses kuulutas huvijuht Sirje välja klassidevahelise konkursi. Võistelda tuli kõigil 1. – 9. klassi õpilastel kaasaarvatud klassijuhatajatel. Reeglid olid karmid: vahetusjalanõude kasutamine, klassi ja oma õueala koristamine, ürituste korraldamine, klassi kaunistamine vastavalt aastaajale või tähtpäevale ja spordipäeva eeskava õppimine. Iga täidetud ülesanne andis klassile punkte.

Algklasside õpilased võtsid võistlust väga tõsiselt. Klassid olid alati ülipuhtad, vahetusjalanõud vahetatud, klassid kaunistatud. Õpetajad pidid lausa laste soove pidurdama, sest klassiõhtuid ja matku taheti teha iga nädal. Tihedas rehimises võitsid konkursi võrdsete punktidega algklassid 1.-3.kl ja õp.Liliana ning 2.-4.kl. ja õp.Zanna.

Spordipäeval kuulutas huvijuht Sirje võitjad ja algklassi õpilased võisid minna preemiareisile Matsalusse.

Reis oli väga vahva. Kaks tundi Suitsu jõel paadiga sõitmine ja erinevate lindudega kohtumine oli nii õpetlik kui ka huvitav. Mait Reinart oli binokli kaasa võtnud, et lindude pesitsemist paremini jälgida. Karmo Kaljula aga jäädvustas kõike fotoaparaadiga, nii luikede lendu minemist kui ka õpilaste tegusid. Võitjad jäid reisiga väga rahule.

Aitäh õpetaja Sirje, et sa sellise tore konkursi välja mõtlesid. See õpetas lapsi koos tegutsema ja välja mõtlema huvitavaid asju ühise eesmärgi nimel.

Liliana Tammeauru

Tuletõrjesport pakub Koonga koolis lastele võistlemisrõõmu!

Koonga Põhikooli õpilased on käinud juba kaks aastat järjest tuletõrjevõistlustel, kus võideti kaks korda valdadevahelises arvestuses karikas ehk esikoht. Kui kolmas kord võita, siis jääks rändkarikas oma vallale. Tekkis soov karikat endale saada.

Tuletõrjevõistlusteks ettevalmistamine sai alguse juba aprilli alguses. Direktor muretses raha selleks, et kutsuda spetsialist Rein Semenov isiklikult lapsi paar tundi ette valmistama. Edasine tegevus toimus kehalise kasvatuse õpetaja käe all. Sai treenitud vahenditega (muretses suures osas lapsevanem Rein Künnap – tänu temale!) ja ilma vahenditeta.

Võistlemas üldse olid järgmised vanuseklassid: lasteaed, esimene kuni kolmas klass, neljas kuni kuues klass, seitsmes kuni üheksas klass. Koonga koolis valmistasime ette lasteaias ühe grupi, algklassidest kaks võistkonda, keskastmes ühe ja kolmandas astmes kaks võistkonda (poisid ja tüdrukud eraldi).

Treenides sai võetud selline siht, et kõik oskaksid võimalikult paljusid tegevusi teha. Tegevused seisnesid esimesest kuni kolmanda klassini vooliku ja ämbri vedamises, telefoniga helistamises, riidesse panemises ja seasõra tegemises. Naljakaamad hetked olid need, kus lapsed harjutasid võidu abi kutsumist. Kellel keel läks sõlme ja ütles väga naljakaid asju, kelle nimi kõlas kiiresti öeldes väga koomiliselt. Kokkuvõttes oli väga lõbus.

Suurematega oli asi natukene raskem. Teatevõistlusel tuli voolikut vedada, remmi õigesti sõlmida, riidesse panna, klambrit kinnitada ja voolikuid õigesti ühendada. Lisaks sellele oli ringteatejooks, kus tuli takistusest üle ronida, kustutit vedada, üle tõkke hüpata ja lõpuks voolikud ühendada ja koos ühe voolikuotsaga finišisse joosta. Sai kõike rõõmsalt läbi naeru ja vahel ka läbi vaidlemiste tehtud.

Tulemusteks olid sel aastal lasteaias 15. koht, 1.-3. klasside arvestuses I ja II koht, 4.-6. klasside poiste arvestuses 60 m teatejooksus I koht, tüdrukud samast grupist said II koha, teatejooksus 7. – 9. klasside poiste arvestuses II koht.

Üldkokkuvõttes sai Koonga kool TULETÕRJESPORDI OLÜMPIAL KOOLIDE ARVESTUSES **ESIKOHA**.

Lisaks tuletõrjeolümpiale sai käidud igal veerandil „OLE OSAV JA KIIRE „ võistlustel. See võistlus on mõeldud piirkonna koolide 1.-4. klassi lastele. Osales kaheksa kooli: Are, Lõpe, Kaisma, Libatse, Pärnu – Jaagupi, Vahenurme, Suigu, Koonga. Lapsed said esimesel ja teisel veerandil võistelda teatevõistlustes, kolmandal veerandil oli taliolümpia Jõulumäel ja neljandal veerandil võistlused kergejõustikus.

Kristi Kangur

Laadareis Vastseliina

16. juuni hommikul kell 5.30 väljus Koonga bussijaamast vallabuss Võrumaale. Reisisihiks Vastseliina ordulinnuse- ja ühtlasi laada külastamine.

Peale viietunnist sõitu, paari vahepeatusega, olime Vana-Vastseliinas. Maha sõidetud üle 300 km.

Vana-Vastseliinas asub Piusa jõe ja Meeksi oja ühinemiskohale, looduslikule neemele 1342. a. ehitatud ordulinnus.

Põhjasõja algul 1702. a. linnus purustati ja ilmselt kogu ümbritsev saula. Linnusest on praeguseni säilinud vaid kivimüüritise säilmed ja vahitorn. Käimas olid vahitorni restaureerimise tööd.

Linnuse jalamil oli vanaaegne Piiri kõrts, mille ühte otsa oli 1990. a. taastatud restoran- toitlustus- ja meelelahutusasutuseks. Samas, üle maantee oli avatud väike muuseum.

Edasi viis teekond meid Vastseliina alevikku, kus toimuski laad. Buss pargitud ja aeg kokku lepitud, millal tagasisõit algab, saime mitu tundi osa laadamelust.

Meie, junnulased, oleme harjunud oma traditsioonilise Mihkli laadaga, aga peab ütleva, et Vastseliina laad oma laadaplatsi suuruse kui ka müügikohtade arvu poolest oli 2x kindlalt suurem kui Mihkli oma.

Pole ka midagi imestada, paikneb ju Vastseliina piiriäärsel alal. Luhamaa piirini vaid 12 km.

Laadal oli nii Venemaa kui ka Läti kauplajaid, rääkimata eestlastest. Kaupa jätkus igale maitsele.

Koduloomadest oli näha ainult koeri ja kasse. Ajad on muutunud, vanasti oli põhiliseks laadakaubaks suuremad koduloomad, nüüd näeb maalgi harva lehma, hobustest rääkimata.

Laadaostud tehtud, keha kinnitatud, algas kojusõit. Tore oli vaadata Lõuna-Eesti kuppelmaastikku, mis lausmaaelanikele silmailu pakkus.

Täname südamest Koonga Vallavalitsust ja bussijuht Kallet vahva ekskursiooni eest. Oli üks tore suvepäev, mis kõigile osavõtjatele väga meeldis.

Kalju Lootsmann

Kevad Lõpe koolis

1.juunil lastekaitsepäeval sõitsid Lõpe Põhikooli õpilased ekskursioonile Haapsalusse. Giidiks palusime Haapsalust pärit Koonga kooli õpetaja Kristi Kanguri. Külastasime raudteemuuseumi, kus lapsed said turnida veduritel ja vagunitel. Jalutasime rannajoonel, vaadates päikesekella järgi aega, mis meie arust oli valeks keeratud. Tšaikovski pingil sai mõnusa muusika saatel jalgu puhata, et pikka teekonda jätkata. Bussiga sai sõidetud ka Rohuküla sadamasse ja vanale lennuväljale. Seejärel sõitsime kunstnik Laikmaa muuseumisse. See oli võrratult ilus ja vaikne koht. Ekskursioon meie naabruses asuvasse väikelinna Haapsalusse jättis meeldiva mulje tänu väga heale giidile Kristile.

Spordipäev 2007 kevad ei olnud Lõpe koolis tavaline. Selle ettevalmistused algasid juba mitu nädalat varem, sest selleks päevaks oli vaja igal klassil välja mõelda eeskava.

Avamisel lehvitati Lõpe kooli lippu, mis valmis huvijuht Sirje kavandi järgi. Peale esinemist suundus koolipere rongkäiguga spordiväljakule, et võistelda kaugushüppes, 60 m jooksus, palliviskes ja korvpalli vabavisetes. Spordipäev lõppes jällegi esinemisega ja loomulikult autasustamisega. Oli lahe sportlik päev.

Juba teist aastat oleme käinud iga veerandi viimasel nädalal Pärnu-Jaagupis OLE OSAV JA KIIRE võistlustel. Kevadel lõpeb võistlus staadionil toimuva kergejõustiku võistlusega. Kõik viie kooli õpilased saavad võistelda oma vanuseklassis kaugushüppes, palliviskes, 60m ja 300m jooksus.

Selle aasta kevadel läks Lõpe koolil väga hästi, sest võite noppisime hulgaliselt.

Siim Tammearu- I-koht-kaugushüppes, 60 m jooksus, 300m jooksus, **II-koht**-palliviskes

Madis Mihklepp - I-koht – kaugushüppes, 60 m jooksus, 300 m jooksus, palliviskes

Karin Mihklepp – I-koht –20 m jooksus, **II-koht** kaugushüppes, 300 m jooksus

Melody Pöder – II-koht – 60 m jooksus, 300 m jooksus, **III-koht** – palliviskes.

Poola reis 17.-20. mail käisid meie kooli õpilased ja õpetajad Poolamaad avastamas.

Reis algas vara hommikul ja juba õhtul said kõik jalutada Varssavi vanalinnas ja nautida selle linna ilu.

Järgmisel päeval võeti suund krakovi linna poole. Seal oli kõigil vaba aega, et tutvuda vanalinnaga.

Kolmanda päeva kõige põnevam koht oli Wieliczka soolakaevandus. See asub mitmel tasandil ja et jõuda päris alla, oli vaja läbida ligikaudu 800 trepiastet. Sisenedes kaevandusse, satuksid nagu maaalusesse linna oma vaatamisväärsustega. Seal oli kõike- kirikud, kabelid, skulptuurid jne.

Samal päeval külastasime Oswiecimi koonduslaagrit. Arvamused olid erinevad, aga see koht ei jätnud kedagi ükskõikseks.

Oli aega käia poodides, tutvuda Poola kaubandusega. Poola jättis väga hea mulje. Tänu meie giidile saime teada ja näha palju põnevat selle maa kohta.

Viimane koolipäev

02. juunil kogunes kogu Lõpe koolipere viimast korda, et jagada kiidusõnu ja tänukirju tublimatele ning innustada ka teisi edaspidi aktiivsemad olema ja õppimist parandama. Tore on, et meie väikeses koolis jätkub tublisid õppureid ja sportlasi igale alale.

Alklassid tegid toreid üllatuse kooliperele vahva näidendiga. Kaasa said lüüa kõik soovijad.

Peale pidulikku aktust mindi koos klassidesse, et kätte saada aastaga teenitud “palk”- tunnistus. Peale kosutavat suvepuhkust tuleks tunnistus korraks sahtlipõhjast välja võtta ja aru pidada, mida uuel õppeaastal paremini teha. Ehk saavad selles osas vanemadki aidata. Tuleb alati mees pidada, et õpid ikka endale. Toredat vaheaega kõigile!

Merike Pikk mets

Mudilased mängumaal

Lõpe lasteaias mudilased käisid koos vanematega või vanemate õdede-vendadega Tallinnas Kidzone mängumaal. Lustimist jätkus kolmeks tunniks nii väikestele kui suurtele. Tore koht, kus on lastel täiesti turvaline küll ronida, karata, hüpata, pugeda jne. Kõike pakutavat oli võimalus ka vanematel kaasa teha, kui jaksu jätkus. Paraku olid pisipõnnid nobedamad ja väsimatud.

Merike Pikk mets

Puisniidul

2. juuni hommikul kell 10.00 kogunesid Nedremaa puisniidule meie valla suured pered. Mis seal salata, tulijaid oleks võinud ju rohkemgi olla. Esindatud oli 8 peret. Eriti tore, et ka isad olid appi tulnud.

Töö oli tuttav juba eelmisest korrast ja Kaljo Brndtil polnud vaja pikalt selgitada. Kokku tuli korjata oksad, mis võiks suvel niitmist segada. Tööd tehti lõunani. Paljudel õnnestus esimest korda näha õitsemas kaitsealuseid taimi-hall käpp, kaunis kuldking.

Looduses vantsimisest tühi kõht ja väsinud jalad, mindi laagripaika. Kiiresti küpsetati vorstikesi ja asuti sööma.

Magustoiduks oli tüki kooki ja morss. Latele oli üllatus-kommikott, mis sealsamas sõbralikult osaliste vahel ära jagati. Kõik nautisid päikeselist päeva puisniidul.

Eesti „Piimapreili” 2007 on Junnu tüdruk!

Laupäeval, üheksandal juunil toimus Järvamaal, Imaveres, Eesti Piimandusmuuseumi pargis järjekordne Üleriigiline Piimapäev. Seekord juba neljas. Üle Eestimaa olid kohale tulnud suuremad ja väiksemad piimatöötajad, kombineeritud ja talumeiereid kes andsid huvilistele lahkelt mekkida oma suurepäraseid tooteid. Muidugi oli siis ohtralt kohal ka piimamaist rahvast. Mängisid orkestrid, lauljad laulsid ja rahvatantsijad keerutasid omi kauneid poognaid. Juua sai päris piima – toodud otse laudast. Löödi võid kokku ja keedeti sõira. Biotehnoloogiakeskus ja Piimaliit korraldasid teaduskonverentsi teemal „Teadusega tervisliku toiduni”. Aga see kõik on rohkem selline taustajutt.

Oluline on see, et samaaegselt Piimapäevaga toimus juba neljandat korda ka konkurss „Eesti Piimapreili” auväärsele tiitlile. Ja nii nagu on kasvanud ja põnevamaks läinud Piimapäev, nii on sisukamaks ja huvitavamaks arenenud ka Piimapreili konkurss. Preilid selgitatakse välja toiduga seotud erialasid õpetavate kutseõppeasutuste õpilaste seast. Preilikandidaat iseenesestmõista on muidugi noorem naisterahvas ja alati on tal ka abiline, soovitatavalt noorepoolne meesterahvas.

Võistlus ise võltas mitu tundi ja selles oli mitu vooru – vaja oli näidata piimandusalaseid teadmisi, olla osav jooksujalu vanaisale piimaklaasi viima ja katta kaunilt kujundatud jaanipäevane laud. Vähetähtis ei olnud auväärne hindajate silmis ka võistlejate väljanägemine ja suhtlemisavusus. Ning peale pikka ja vaerarikast peamurdmist kuulutas Zürii

välja võitjad: „Piimapreili 2007” on Olustvere Teenindus- ja maamajanduskooli Öisu õppeosakonna õpilane **Mirjam Pikk mets** (esikaanel) ja tema abiline Rasmus Raudsik. Züriilikmete hilisematest kommentaaridest kuulsin muuseumis et Mirjam oli konkurentidest mäekõrgusel üle näiteks piimandusalastes teadmistes. Pean tunnustama et minul Junlasena oli väga uhke tunne.

Piimapreili tiitel on mujal Euroopas väga prestiižne. Saksamaal seisab ta tihti avalikkuse ees põllumajandusministri kõrval, esindab omamaist piimatoodet nii avalikel üritustel, messidel kui ajakirjanduses. Samasugune staatus on preilil ka näiteks Soomes. Meil Eestis on Piimapreili sel aastal esimest korda amet, millega kaasnevad ülesanded sarnanevad Saksa preili tegemistele – Mirjam hakkab Eestit esindama rahvusvahelistel ja kodumaistel messidel, käima koos Piimandusmuuseumi pedagoogiga lasteasutustes jpm. Et Eestis on Piimapreili amet ja tiitel alles uus nähtus ning suhteliselt lapsekingades, siis on Mirjamil nüüd võimalus kujundada enda tarkuse ja tegudega selle ameti sisu ja prestiiži. Et tulevased preilid võiksid tema järgi joonduda.

Piimapreili pojekti toetab Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, mida juhib tuntud ja tubli põllumees Ants Käärmaa. Juuripidi muide Võitra külast pärit.

Jõudu ja ergast meelt edaspidisekski, Mirjam!

Ants Välimäe Eesti Piimandusmuuseumi direktor

Foto: Mai Kukk, Eesti Piimandusmuuseumi teadur

Üht-teist meie loodusest.

Palusin Helle Kingul kirjutada Junnumaa jaoks artikkel ja seda ta ka tegi.

Keda antud teema sügavamalt huvitama hakkab, saab infot raamatust: H. Kink „Veeobjektid Eesti ürglooduse raamatus” Teaduste Akadeemia Kirjastus, Tallinn 2006

Kaevandustega seoses on meil kaks teravat probleemi:

1. kaevude inventuur, selle teostamisega nõustus ka Inseneribüroo Steiger, kes on KMH programmi teostaja. Nende esialgne soov oli küll piirduda ainult passistatud kaevudega, kuid meie taotlusele hõlmata kõik olemasolevad kaevud, vastasid nad jaatavalt. Passistatud kaevu on meil muide äärmiselt vähe. Passistamata kaevude kohta tuleb teha veevõtukohtade uuring ja andmed annab kaevu omanik. Seda uuringut ei saa mitte keegi teha kusagil laua taga istudes, vaid tuleb käia perest perre ja tunnustaja juuresolekul need andmed saada, vastav ankeet täita ja sinna ka alla kirjutada. Kes vastutab, et see saaks tehtud?

2. Karstiuuringud. Inseneribüroo Steiger ei pea neid uuringuid vajalikuks ja selle põhjus on ka täiesti selge- vastavad uuringud võiksid kaevanduse rajamise vähemalt väga suure küsimärgi alla panna, või lausa välistada. Karstiaala tähendab sisuliselt maa alust jõge ja selle avamine võib ohtu seada ka Lõpe ja Oidremaa põhjavee. Vee alangu lehitrit prognoositakse praegu laua taga seda modelleerides, üldse ei arvestata karsti. Võrdleksin meie kaevanduse projekti vene ruletiga: kui veab ei juhtu midagi, aga kui ei vea, siis võib vesi kaduda täiesti ootamatust suunast ja ulatuses.

Sissejuhatuse kirjutas Nele Tamm

Nüüd Hella Kingu artikkel:

Mihkli (Põhja-Pärnumaa) karstivaldkonnast.

Eesti ürglooduse raamatu (EÜR) idee autor oli Herbert Viiding (1929-1988), kes 1970-ndate aastate keskel soovitas koostada analoogiliselt eluslooduse punasele raamatule ülevaate eluta looduse tähelepanuväärsematest objektidest.

EÜR, kui loodusmälestiste andmepank seadustati 1982. aastal. Veeobjektidest on kantud EÜR-i karstivormid, allikad, järved ja sood. Pärnumaal on kantud EÜR-i 8 karstiaala (neist Koonga vallas 5), 6 allikat (Koonga vallas 3) ja Avaste soo.

Karstivormide teke on seotud karbonaatkivimite (paas, dolokivi) vees lahustumisega, ning lahustumatute osakeste ärakandega. Karst arenguks on vaja vees lahustuvaid kivimeid (eriti dolokivimeid), ning vett ja lõhelist keskkonda. Karst ulatub maapinnalt 5-10 m sügavuseni. Karsti tühemed on tähtsad põhjavee kollektorid, kus asub suur osa kohalikest põhjaveevarudest. Karstialadel toituvad ka jõed ja sood põhjaveest. Ü. Heinsalu (1928-1994) eraldas Eestis seitse karstivaldkonda: Kohtla-Järve, Pandivere, Kohila, Lääne-Eesti saarte, Kagu-Eesti, Põhja- Pärnumaa (Mihkli) ja Kesk-Eesti (Põltsamaa).

Koonga vald paikneb Mihkli karstivaldkonna keskmes. Kõik järnevalt kirjeldatud karstialad ja allikad on kantud EÜR-i, ning Natura 2000 eelvaliku nimekirja.

Pangamäe karstiaala Paese kõrgendiku põhja- ja kirdenõlval on lubjakivi pinnal arvukaid urkeid, lõhesid ja vettneelavaid lohke, ning 0.6 m kõrgune koobas. Karst voolanud vesi avaneb Pangamäe loodenõlval allikates.

Mihkli Salumägi Paljanduva lubjakivi pinnal on jälgitavad karsti väikevormid – lõhed ja lohud. Salumägi on Mihkli-Koonga piirkonnas avanevate allikate üks toitealad. Allikatest surim on Emmu Suurallikas, mille vooluhulk ulatub 50 m/s.

Kibura karstiaala Asub samanimelise küla lähisel. Paekõviku nõlval on jälgitavad karstilohud, -lehtid ja -lõhed, kuhu neeldub vesi, mis avaneb maapinnal 500 m kirde pool nõlvaalusel allikalisel alal ja Kuresse allikates.

Kaspre karstiaala Ura küla lähisel avanevad loopealsel 1-2 m laiused paelõhed. Karstialasid ühendavad maasisesed ja maapealsed rennid. Kevadeti moodustub karstijärvik.

Kõima karstiaala Küla lähistel loopealsel avaneva lubjakivi pinnal on arvukalt lõhesid. Kõima lookarstiaala pindala on 200 × 300 m.

Kuna Koonga vallas on arvukalt karsti- ja allikaalasad, siis on tõenäoline, et põhjavesi on maaaluste vooluteede kaudu ühendatud. Maaaluse põhjaveevoolu avamisel suureneb karjääride mõju kordades. Seda ei saa kindlaks teha hüdrogeoloogilise modelleerimisega, vaid ainult karstiuuringutega, mida on võimalik teha geofüüsikaliste meetoditega (elektrometria jt.). Seniste uurimistööde andmetest ei selgu, millal on põhjaveetasemete mõõtmised teostatud. Karstiaalal erinevad põhjaveetasemed veerikkal ja veevaesel ajal meetrites. Järelikult ei saa aluseks võtta keskmisi näitajaid. Vajalik on veevõtukohtade inventeerimine (kontrollimine) andmete kandmisega Eesti Looduse Fondi

poolt koostatud ametlikule blanketile.

Nabala-Tuhala karstiaala uurimuse tulemusena selgus, et Tuhala karstiaalal neeldunud vesi avaneb Nabala-Tagadi piirkonnas. Tehti kindlaks 6 maaalust voolusängi, mis asuvad kuni 6 m sügavusel maapinnalt. Ka veevõtukohtade inventeerimist on tehtud Kestla(Rannu soo), Lüganuse(perspektiivne paekarjäär) ja Tagadi-Nabala-Tuhala piirkonnas.

Järelikult on kindlasti vajalikud täiendavad karstiuuringud ja veevõtukohtade kontrollimine.

Geoloogia Instituudis on Pärnumaa sh. Koonga valla geoloogilist ehitust ja sellega seonduvaid looduskaitse, keskkonnakaitse ja veeprobleeme uuritud alates 1975. aastast, EÜR kümnes köide Pärnumaa valmis 1997. aastal.

Hella Kink

Pikavere uudised

Pikaverre paigutatud katusega istumiskoht sai esimese hooga teistest eraldi pandud, vaatasime, et nii pole hea ja palusime Jaanus Välimäe appi. Saigi inimeste ja masina ühisel jõul väike ümberpaigutus tehtud, nüüd on meie istumiskohad lähestikku ja moodustavad ühe terviku.

Meie projektid said mõlemad rahastatud.

Marjo Kapaku poolt kirjutatud WC projekt on nüüdseks juba teoks saanud. Aleksander Jegorov oli nõus töö enda peale võtma ja asi on väga hästi, ning hingega tehtud!

WC seisab Saari mäest pisut alla minna ja on mõeldud kõigile vajajatele kasutamiseks. Palume lihtsalt puhtust pidada.

Pikavere tiigist on kujunenud väga populaarne ujumiskoht, soojade ilmadega on meil kogu aeg nii omasid, kui külalisi ujumas. Tiigiga seoses tahaks lapsevanematele südamele panna: Pikavere külarahvas ei vastuta kellegi julgeoleku eest. Lastele ujumiseks sobib mäest alla minnes tiigi esimene pool, kuni saareni, seal on madal. Tiigi teine pool saare taga ja eriti tiigi tagumine osa on sügavad, isegi üle 2m! Aleksander Jegorov ja Vambola Sepp tegid redelid, mida mööda on mugav sügavamasse vette minna, samuti paigutas Aleksander tiigi äärde ujumisrõngad tekstiga: „Kasuta ja pane tagasi!” Aleksander lubas teha ka riietumiskabiini. Poisid eesotsas Arturiga tegid „hüppeka”, natuke mõnusam noortel ujumas käia.

Pikavere tiik on mõeldud kõigile kasutamiseks ja külalised on teretulnud. Arvestada tuleb sellega, et see on meil hingega tehtud ja kõiki selliseid asju, mis on teistel inimestel hingega tehtud, tuleb hoida ka. Palume praht, kaasaarvatud suitsukonid ja kommipaberid panna prügikasti, neid on seal piisavalt. Samuti ei tohi tiiki rämpsu, ka kive, oksid jms. loopida. Vanemad võiks kodus

selle jutu lastele edasi rääkida.

Meie külast valitud valla volikogu liikmed taotlesid Pikavere küla algusesse kiiruse piirangu märgi paigutamist. Silver Seegar lubas vastava märgi tellida, seni võiks kõik sõitjad sellega arvestada, et tegemist pole mitte laia maantee, vaid tiheasustatud kiviaedadega külaga ja külarahvas ei soovi, et külalised sõidaksid üle 20 km/h.

Teine Kohaliku Omaalgatuse Programmi projekt on ekskursioon Järvamaale, toimub 14.07. 2007

Ekskursioonist on kutsutud osa võtma eelkõige kõik meie seltsid ja seltsingud, aga ka need külad, kus on mõeldud, et võiks ka midagi teha. Meie tahaksime oma valla teiste seltsidega paremini tutvavaks saada, tee peal on aega arutada, kes ja mida teinud, ning teha plaanib. Pikavere on huvitatud headest suhetest ja võimalikust koostööst, koos on alati lootust heade ideede tekkele.

Meid võtavad Järvamaal vastu 5 erinevat külaseltsi, kes räägivad oma tegemistest, samuti toimub elamusretk Kilplaste Teemapargis.

Endal tuleb kaasa võtta lõunasöögi raha, arvestage igaks juhuks 25 krooniga. Ülejäänud on projekti raha eest. Täpse väljumisaja teatan kõigile tulijatele hiljem, arvestuslikult 7.00-8.00

Pikavere küla kokkutulek toimub 18. augustil 2007.a. Möödub 20 aastat esimesest kokkutulekust. Kaasa tuleb võtta piknikukorv ja hea tuju, osavõttus on 30 krooni. Kohapeal on võimalik osta nii sööki, kui jooki, kauplematuleb Kalle Piile. Öhtujuht on Valdur Sepp. Programmi koostamine on veel pooleli, järgmises lehes kirjutame sellest veel.

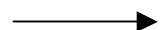
Nele Tamm Pikavere Küla Selts

Et suvi mööduks probleemideta

Kätte jõudnud suvesoojus meelitab inimesed randa ja mitmesugused avalikud üritusedki on oma aega ootamas. Kuid inimesed kipuvad ses melus tihti unustama ettevaatuse ning satuvad seetõttu kergelt kuriteo ohvriks. Esimesed rannavargused saidki teoks esmaspäeval ja teisipäeval, kui rannas järelvalveta jäetud asjad uue omaniku leidsid.

Meelde tasub tuletada, et suured rahasummad ja dokumendid ei ole need asjad, mida rahvarohketes paikades endaga kaasa peaks võtma. Hädavajalikud ning olulisemad esemed nagu telefon, võtmed hoida kindlasti suletud taskus. Kaasasolevad asjad olgu kindlalt omaniku pilgu all.

Randa minnes tuleb võtta kaasa nii vähe asju kui võimalik ja, kui ollakse üksi ning soovitakse ujuma minna, siis peab kindlustama, et asjad ei jääks järelvalveta. Siinjuures võib soovitada kasutada hoiuteenuseid. Rannaline ei märkagi mõnd eemalt olukorda jälgivat varast, kes on kohe lohakile jäetud esemeid võtnud. Iseenda hoolikusega saab inimene kõige paremini niisuguseid kuritegusid ennetada.

Ka suvine liiklus eeldab rohkem kannatlikkust ja tavapärasest suuremate inimhulkadega arvestamist. Parkimisel tuleb järgida liikluskorraldust, parkida tuleb selleks ette nähtud kohtadesse, jalakäijate- ja haljasala peavad jääma puutumatuks. Kui vähegi võimalik, siis liikuda suvistel üritustel jalgsi ja ühistranspordiga. Kui on vajadus siiski sõiduki järele ja minnakse seltskonnaga, siis tuleb eelnevalt kindlasti kokku leppida, kes on kaine autojuht.

Suvine aeg elavdab kahtlemata ka noorte ja laste liikuvust ja osavõtlikkust. Lapsevanemad peaks teadma, kuhu ja kellega koos laps pidutsema läheb. Selle juurde kuulugu ka selgitustöö, et alkohoolsed joogid ja tubakas ei ole noortele mõeldud. Alaealine ei tohi viibida avalikus kohas täiskasvanud saatjata. Kui suurematel üritustel juhtub teie laps kaduma, siis teavitage sellest politseid ja ärge unustage ka pärast teada andmast, kui olete lapse iseseisvalt juba leidnud. Nii säästate tulutut otsimist. Alati on abiks, kui väikelapsele panna taskusse sedelikke oma kontaktandmetega.

Üldise turvalisuse eest saame hoolitseda, kui jälgime, et keegi ühisest seltskonnast ei jääks alkoholi tarvitana kuhugi maha. Nii võib saada pidusest kaaslasest potentsiaalne kuriteo ohver. Lõkketegemisel pidage kindlasti kinni kõikidest tuleohutusnõuetest. Rand olgu paigaks, kus saab meeldivalt aega veeta, mitte kohaks, kus alkoholi tarvitatakse ja seejärel ka ujuma minnakse.

Sõidukit parkides veenduge, et isiklikud esemed ei jääks nähtavale kohale, sest need võivad kelleski tekitada kiusatust teie sõiduvahendisse sissemurdmiseks

Soovin, et algav suvi ja rannahooaeg mööduks kõigile turvaliselt. Sellele saab igauks kaasa aidata hoides oma asjadel silma peal, kui ei liialdata alkoholiga ja kui käitatakse liikluses ettevaatlikult ja tähelepanelikult. Päikeselist suve!

Sander Peremees Pärnu politseiosakonna vanemkomissar

Ära jäta raha riigile!

Uku Hänni, rahandusministeeriumi halduspoliitika nõunik

Erastamisväärtpaberid (EVPd), mille kehtivusaeg sel aasta lõplikult ümber saab, on üks viimaseid meenutusi üleminekuajast, kui asusime taastame katkenud omandiõigusi ning seni ühtne ja jaotamatu riigivara leidis endale taas konkreetseid eraomanikud.

Alates eelmise aasta lõpust EVP-sid erastamisel kasutada, osta ja müüa enam ei saa. Kui Teil on aga jäänud arvele mingi hulk kasutamata jäänud EVP-sid, saate 2. juulini taotleda riigilt nende hüvitamist. Riik hüvitab kasutamata jäänud erastamisväärtpaberid kursiga üks kroon ühe väärtpaberi eest, seega saab hüvitise taotleja täpselt nii palju raha, kui tal on arvel kasutamata jäänud väärtpabereid.

Praeguseks on erastamisväärtpaberite hüvitamist taotletud umbkaudu 13 000 inimest. Kokku eraldas valitsus kompensatsioonide maksmiseks ainult sel aastal 155 miljonit krooni. Praeguseks on taotletud EVP-de üritamist vaid 67,2 miljoni ulatuses. Tegelikult saaks riik tänava ja mõne järgneva aasta jooksul kokku hüvitada 396 miljonit krooni ehk üle kuue korra rohkem! Peale 2. juulit 2007 on aga rong läinud ja need, kes selleks ajaks hüvitist taotlenud pole, EVPde eest enam raha ei saa.

Kuidas hüvitist saab? Kõigil tuleks igal juhul kontrollida, kas neil on jäänud arvele üle 250 krooni väärtuses EVP-sid – väiksemaid arveid riik ei hüvita. Arved võivad olla Hansapangas ja SEB Eesti Ühispangas – teised Eesti pangad EVP-dega ei tegele.

Paljud arvavad, et kui pank läks pankrotti, kadusid ka nende EVP-d – see pole sugugi nii! Pankrotistunud pankades asunud EVP-arved viidi ka üle SEB Eesti Ühispanka või Hansapanka. Erandiks on EVEA pangas olnud EVP-arved, mis on säilinud üksnes erastamisväärtpaberite kesregistris. EVEA pangas oma EVP-sid hoidnud inimesed peavad kasutamata jäänud erastamisväärtpaberite eest hüvitise saamiseks kõigepealt avama EVP-arve omal valikul kas SEB Eesti Ühispangas või Hansapangas.

Hüvitise taotlemiseks tulebki esitada avaldus selle panga kontoris, kes Teie EVP-arvega tegeleb. Pangatellerid annavad avalduse blanketi ja juhendavad selle täitmisel. Avalduse esitamise eest tuleb pangale maksta 50 krooni teenustasu. Hüvitise kandmine mistahes Eestis tegutseva panga kontole on tasuta, ülekanne välismaa pankadesse maksab olenevalt pangast 300-500 krooni.

Millal raha arvele laekub? Kõik, kes taotlevad õigeaegselt hüvitamist ja kelle arvel on kuni 3000 krooni väärtuses EVP-sid, saavad kogu hüvituse kätte 2007. aasta lõpus. Suuremad summad hüvitatakse võrdsetes osades kuni viie aasta jooksul – kuni 5000-kroonised arved kahe aasta jooksul, 5001-9000-kroonised kolme aasta jooksul, 9001-25 000-kroonised nelja aasta jooksul ja sellest suuremad arved viie aasta jooksul. Igal aastal teeb riik aasta viimases kvartalis hüvitise saajale ühe ülekande.

Kes hiljaks jääb, see ilma jääb? Pärast 2. juulit 2007 pangad enam avaldusi vastu ei võta. Siiski – kui taotlus on väga erilisel põhjusel jäänud õigel ajal esitamata, saab veel pöörduda rahandusministri poole, kes võib mõjuva põhjuse korral ka hilinenud avaldusi vastu võtta.

Nüüd polegi muud, kui pass kätte ja kiirelt panka järele kontrollima, kas ja kui palju võiks veel EVP-sid alles olla!

TULE EKSKURSIONILE

Laupäeval, 14.juulil Järvamaal Kareda vallas

Kell 11.00 – 13.00 Kilplaste Teemapargis Müüsleris

Kell 13.10 – 13.30 Peetri Küla Seltsi tegemistest.

Kell 13.40 – 14.40 Esna Küla Seltsing

Kell 14.45 – 15.15 MTÜ Karessen

Kell 15.30 – 16.00 Viru Küla Selts

Registreerumine: Nele Tamm

Tel. 56659135, neleamm@hotmail.ee

Lisainfo:

Helena Siiroja, tel. 5191 4282, 3864 472 (tööl raamatukogus),

helena.siiroja@mail.ee

Kilplaste kohta infot: www.kilplased.ee ; kilplased@kilplased.ee

Koonga Postipank sai elektroonilise sisu

Peaaegu igas Eestimaa suuremas või väiksemas paigas on meil kõigil võimalus minna igamehe pank – Postipanka. Nagu nimigi ütleb, on Postipanga puhul tegemist nii postkontori kui ka pangaga, kusjuures teenuste valik on peaaegu sama lai kui päris pangas.

Postiasutusi on Eestis üle 500 – samapalju on ka Postipanku. Neist 124 on elektroonilised, teised esialgu mitte. Erinevus on selles, et elektroonilises Postipangas saab tehinguid teha reaalselt, teistes toimub see mõningase viivitusega (väliselt tunneb elektroonilise Postipanga ära Postipanga valguskasti järgi). Juba sel aastal saavad elektroonilise lahenduse täiendavalt 30 Postipanka.

31. mail muudeti elektrooniliseks Koonga Postipank. Seega kõik, kellel on vaja arveid maksta, raha välja võtta või pangalepinguid sõlmida, saavad oma aega ja sõiduraha kokku hoida ega pea minema Pärnusse, sest pangateenuseid saab kasutada sealsamas, Koongas.

Eesti Posti ja SEB Eesti Ühispanga koostöös sündinud Postipanga eesmärgiks ongi pakkuda igale inimesele pangateenuseid just temale kõige lähemal asuvas postkontoris. Seda on üheskoos edukalt tehtud juba kümme aastat.

Igäüks, sõltumata kodupangast, saab Postipanka kasutada oma igapäevaste finantstehingute tegemiseks. Ja kui rahaasju ajada pole, saab Postipanga klienditeenindajaga lihtsalt juttu ajada – õiget teed küsida, ajalehte osta või niisama kaeda, mis asi see Postipank on. Tavaliselt asuvad postkontorid just keskustes, olgu see siis suurem või väiksem koht.

Elektroonilistes Postipankades saavad sularahatehinguid ja sularahata arveldusi teha kõikide pankade kliendid. Siiski tasub avada Postipangas SEB Eesti Ühispanga arvelduskonto ja võtta deebetkaart, sest SEB Eesti Ühispanga klientidele on sularaha arveldused tasuta. SEB Eesti Ühispanga arvelduskonto omanikud saavad Postipangas tasuta sõlmida ka Internetipanga, otse- ja püsikorralduse ning telefonipanga lepinguid.

Arvelduskonto avamine koos deebetkaardiga on Postipangas tasuta. Soovi korral on võimalik vormistada Postipanga kaart, mille saab kohe kätte. Postipanga kaart on tavaline deebetkaart, millel on küll mõningal määral vähem funktsioone (kaupluses ei saa ostude eest maksta), kuid see-eest puudub kaardil kuuhooldustasu.

Postipanga teenuseid ei saa kasutada ajal, mil postkontor on suletud. Seega on vajalik teada postkontori lahtioleku aega.

Koonga postkontor pakub Postipanga teenuseid

E-R 8:30-14:30 ja L 9:00-13:00

Elu areneb, koos sellega ka Postipank. Juba selle aasta lõpuks lisandub palju olulisi säästu- ja laenukohti, mida igäüks saab lihtsalt, mugavalt ja kiiresti oma kodukandis kasutada.

Veel saab Postipanga teenuste kohta lugeda SEB Eesti Ühispanga ja Eesti Posti kodulehekülgedelt: www.seb.ee ja www.post.ee

Meeldivate kohtumisteni Koonga Postipangas!

Uuendatud on ka Postipanga logo, millele on lisaks nimetusele kantud Eesti Posti ja SEB Eesti Ühispanga sümbolika. Postipanga logo kandvate valguskastide paigaldamist alustatakse elektrooniliste Postipankade lähiajal.

Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium alustab õpilaste vastuvõttu Lembitu tänaval ja lõpetab Noorteväljakul

Rege rauta suvel, vankrit talvel.

Sellest vanasõnast lähtudes on just kooliaasta lõpul aeg mõelda õpingute jätkamisele.

Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium pakub põhi- ja keskkhariduseta täiskasvanutele järgmisi võimalusi:

✓ põhihariduse omandamine: kui oled vähemalt 17-aastane ja põhikool lõpetamata, siis meie koolis on võimalik alustada õpinguid alates IV klassist. Vanuse ülempiiri ei ole. Lõppeval õppeaastal olid vanimad põhiharidust omandama asunud õpilased 30-aastased.

✓ keskkhariduse omandamine: vanuse alam- ja ülempiiri ei ole.

Mööduval õppeaastal oli vanim X klassi astunu 47-aastane.

Õpilasel on vastavalt oma töö- ja elugraafikule võimalik osaleda õppetöös kas hommikul või õhtul.

Gümnaasiumis on võimalik õppida ka üksikuid õppeained.

Kui täiskasvanu leiab, et näiteks tema matemaatikaalased teadmised vajavad täiendamist, siis on võimalik läbida

gümnaasiumi matemaatika kursused, sooritada koolieksam ja saada ainetunnistus.

Üksikuid õppeained võivad asuda õppima ka inimesed, kellel on õpingud gümnaasiumis jäänud pooleli mitterahuldavate aastahinnete tõttu. See on võimalus poolelijäänud klassi lõpetamiseks.

X klassi on õppima oodatud ka kõik need põhikooli lõpetajad, kes tahavad haridust omandada täiskasvanulikus õppekeskkonnas.

Vastuvõttu teostab nõustaja, kes aitab õpilasel valida tema võimalustele ja eelnevatele õpitulemustele vastava õppevormi.

Kuna kool vahetab asukohta, toimub vastuvõtt **juunis** aadressil **Lembitu 1a** ja **augustis** aadressil **Noorteväljak 2**.

Vestlusele nõustajaga on vajalik eelnev registreerumine.

Telefon 44 37 267 jääb muutumatuks. Info vastuvõtu tingimuste kohta kooli kodulehel

<http://www.ptg.parnu.ee/index.php?leht=vastuvott>

Suvel töötavale õpilasele järg

Kui asud suvel tööle Eestis

Näide 1

Kui oled noorem kui 18 ja sinu brutopalk (palk, millest maksud on maha arvamata) on 3000 krooni, siis arvestab tööandja sinu palgalt tulumaksu ja töötuskindlustusmaksu järgnevalt:

Töötuskindlustusmaks: $3000 \times 0,6\% = 18$ krooni

Tulumaksuga maksustatakse: $3000 - 18 - 2000 = 982$ krooni

Tulumaks: $982 \times 22\% = 216$ krooni

Sinu netopalk (palk, mille kätte saad) on 2766 krooni (3000-18-216).

Näide 2

Kui oled vanem kui 18 ja sinu brutopalk on 3000 krooni, siis arvestab tööandja sinu palgalt tulumaksu, töötuskindlustusmaksu ja kohustusliku kogumispension maksu järgnevalt:

Töötuskindlustusmaks: $3000 \times 0,6\% = 18$ krooni

Kogumispensioni makse: $3000 \times 2\% = 60$ krooni.

Tulumaksuga maksustatakse: $3000 - 18 - 60 - 2000 = 922$ krooni

Tulumaks: $922 \times 22\% = 203$ krooni

Sinu netopalk on 2719 krooni (3000-18-60-203).

Tuludeklaratsiooni esitamine

Kui tööandja on sinu töötasult tulumaksu kinni pidanud, siis sa tuludeklaratsiooni esitama ei pea. Samuti ei pea tuludeklaratsiooni esitama juhul, kui sinu palk ühes kuus on väiksem kui 2000 krooni.

Kui sinu töötasu on aasta jooksul olnud väiksem kui 24 000 krooni ja sinu töötasult on tulumaks kinni peetud, siis ei pea sa samuti tuludeklaratsiooni esitama, kuid

Kui asud tööle välismaal

Siinkohal mõned soovitusel välismaale tööle minekuks:

► Enne Eestist lahkumist uuri, kas palka maksab Eesti või sihtkoha riigi tööandja ja kuidas toimub töö eest tasumine.

► Uuri Maksu- ja Tolliameti kodulehelt (<http://www.emta.ee/?id=1518>) või teenindusbüroost, kas Eestil on riigiga, kuhu tööle lähed sõlmitud kahepoolne maksuleping ning millised on sinu võimalikud maksukohustused.

► Kohale jõudes uuri tööandjalt, kas ja kuidas toimub palgalt maksude maksmine (kas tööandja peab maksu kinni või pead selle ise tasuma).

► Selgita välja, kas pead seal ka tuludeklaratsiooni esitama.

► Hoi a alles kõik tasu saamise või maksu maksmisega seotud dokumendid.

► Kõik välisriigis tulu saanud isikud peavad selle Eestis deklareerima ka siis, kui välisriigi tööandja on maksud kinni pidanud ja tasunud.

► Kui välisriigis on tulumaks vastavalt selle riigi seadustele tasutud ning välisriigil on maksustamise õigus (mille tagab kahepoolne maksuleping), siis välismaa tulu Eestis topelt ei maksustata.

► 2007. aastal teenitud tulude deklareerimise aeg on 1. jaanuarist kuni 31. märtsini 2008. Välismaalt saadud tulu deklareeritakse tuludeklaratsiooni juurde käival eraldi vormil, mida saab esitada kas paberil või Interneti kaudu (alates 15. veebruarist).

► Kui esitad välismaa tulude deklaratsiooni Internetis, siis pead teadma, et andmeid välismaalt saadud palga ja makstud tulumaksu kohta Maksu- ja Tolliamet eeläidatud

deklaratsiooni esitamisel on sul õigus kogu kinni peetud tulumaks tagasi saada.

Kui sa ei ole teinud tööandjale avaldust maksuvaba tulu arvestamiseks, siis arvestab tööandja tulumaksu kogu sinu palgalt. See tähendab, et sa oled maksnud tulumaksu rohkem kui seaduses ette nähtud ja sul on õigus enammakstud tulumaks tagasi saada. Tulumaksu tagastab Maksu- ja Tolliamet ja tulumaksu tagasisaamiseks tuleb sul Maksu- ja Tolliametile 2008. a esitada tuludeklaratsioon, kus näitad, palju sa 2007. a teenisid ja kui palju palgalt maksu kinni peeti.

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg ja võimalused

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg on ajavahemikus 1. jaanuarist 31. märtsini, kusjuures alates 15. veebruarist saab seda teha Interneti teel (Maksu- ja Tolliameti elektroonses teeninduskeskkonnas). Elektroonilist deklaratsiooni saad esitada siis, kui oled Interneti-panga klient. Tuludeklaratsiooni on võimalik esitada ka paberil, kuid mugavam on seda teha Internetis, kuna tööandjad peavad andmed oma töötajatele makstud palga ja maksude kohta Maksu- ja Tolliametile esitama ja nii saab Maksu- ja Tolliamet deklaratsiooni Internetis sinu eest ära täita. Kui oled nende andmetega nõus, jääb sul üle ainult deklaratsiooni esitamiseks üks hiireklõps teha.

Iga tulusaaja esitab tuludeklaratsiooni ise, see tähendab, et lapsevanem oma tuludeklaratsioonil lapse tulusid deklareerida ei saa.

Kui oled noorem kui 18-aastane, siis peab deklaratsioonile alla kirjutama kas ema, isa või seaduslik esindaja (hooldaja vmt).

deklaratsioonile ei kanna (nagu enamiku Eestis saadud tulude puhul), vaid need tuleb sul endal deklaratsioonile märkida.

► Eesti Maksu- ja Tolliamet saab vajadusel välisriikide maksuametilt küsida lisainfot maksustamise tegelike asjaolude kohta.

Välismaal töötamine ja Eesti tulumaks

Kuigi välismaal on tulumaks tasutud, võib juhtuda, et tulumaksu tuleb siiski ka Eestis maksta. Seda juhul, kui välismaal on tulumaks kinni peetud väiksema määraga kui Eesti tulumaksumäär (2007. a -22%). Eesti tulumaksukohustus välismaa tuludele arvutatakse vastavalt Eesti seadusele. Muuhulgas kohaldub välismaa tuludele ka maksuvaba tulu (2007. a - 24 000 krooni).

Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust lahutatakse välismaal samalt tulult juba tasutud tulumaks. Eestis tasutakse seega vahe, mille võrra välismaal tasutud tulumaksusumma on väiksem Eestis arvutatud tulumaksust.

Kuidas käib tulumaksu arvestamine, kui töö on käidud välismaal, selgitavad allolevad näited. (NB! Näited on lihtsustatud, kuna reaalses elus võib maksustamine sõltuda lisaks muudest konkreetsest asjaoludest.)

Näide 1

Aasta jooksul töötati nii Eestis kui välismaal.

Eestis teeniti 10 000 krooni, millelt tööandja tulumaksu kinni ei pidanud, kuna tööandjale oli tehtud avaldus maksuvaba tulu rakendamiseks.

Välismaal teeniti 5000 EEKi, millelt maksti tulumaksu

750 EEKi.

Kuna töötati ka välismaal, tuleb Eestis esitada tuludeklaratsioon.

Eestis ja välismaal teenitud tulu kokku on 15 000 EEKi (10 000 + 5000).

Kuna Eestis on 24 000 krooni aastas tulumaksuvaba, siis Eestis tuludeklaratsiooni alusel tulumaksu juurde maksta ei pea. Eestis ei tagastata aga ka välismaal juba makstud tulumaksu, mis ületab Eesti seaduste alusel arvatud summa (750).

Näide 2

Kogu aasta palgatulu saadi välismaal. Teeniti

25 000 EEKi, millelt välismaal maksti tulumaksu 1000 EEKi.

Kuna töötati välismaal, tuleb Eestis esitada tuludeklaratsioon.

Eesti tulumaksukohustus arvestatakse järgnevalt: 25 000 - 24 000 x 22% = 220 EEKi.

Kuna välismaal tasutud tulumaks (1000) on suurem kui Eesti tulumaksukohustus (220), siis Eestis tulumaksu

tasuda ei tule. Välismaal Eesti seadustest rohkem tasutud tulumaksusummat Eestis aga ei tagastata.

Näide 3

Kogu aasta palgatulu saadi välismaal. Teeniti 30 000 EEKi, millelt välismaal maksti tulumaksu 300 krooni.

Kuna töötati välismaal, tuleb Eestis esitada tuludeklaratsioon.

Eesti tulumaksukohustus arvestatakse järgnevalt: 30 000 - 24 000 x 22% = 1320 EEKi.

Kuna välismaal tasutud tulumaks (300 EEKi) on väiksem kui Eesti tulumaksukohustus (1320 EEKi), tuleb Eestis tuludeklaratsiooni alusel juurde maksta 1320 - 300 = 1020 EEKi.

Kui lähed välismaale tööle pikemaks ajaks kui kuus kuud, loe selle kohta informatsiooni Maksu- ja Tolliameti kodulehelt <http://www.emta.ee/?id=1523>.

Vajadusel küsi julgesti nõu ja abi Maksu- ja Tolliameti teenindusbüroost või infotelefonilt 8800811.

Heakorra komisjoni iga-aastane ringsõit tehtud

Sel aastal oli valla heakorrast hoopis teistsugune mulje, kui eelmistel aastatel. Oli uusi üllatajaid aga ka neid, kes enam heakorralt erilist rõhku pole pannud, olgu siis põhjus, milline tahes.

Kui varem aastatel oli Koonga keskasula paremini korrastatud, kui Lõpe ja Oidremaa, siis sel aastal on pilt vastupidine. Lõpel on kõik muruplatsid kenasti niidetud ja ääred, servad trimmerdatud. Häirib ainult see mustlaslaager 7. maja ees, kus keset muruplatsi laiutavad kušetid ja muud mööblitükid rõdude alla on topitud. Endistviisi on korratud ka Ellen Šapkinile kuuluvate majade 3 ja 8 ümbrused. Koongas on küll suurte majade vahel muru niidetud aga seinte ääres ja rõdude all turritasid pikad rohutud. Oidremaal olid teeääred veel niitmata aga majaderivis olid enamvähem kõigil murud niidetud.

Kalmistutel käisime ka. Seal oli nagu alati. Mihkli kalmistul ainult värava juurest niidetud. Kaugemad kohad nii aias sees, kui väljas olid üsna rohtu kasvanud. Isegi kaevu ja käimla ümbruses oli rohi üle põlve. Ja need platsid mõlemas kalmistu otsas, kuhu vald matab üksikuid, sugulasteta inimesi, pole ammu trimmerit näinud. Seal laiutab sirelivõsa ja ristid paistavad vaevu välja. Arvasime, et kui kalmistuvaht on aastaringelt täiskohaga ametis, siis peaks kalmistu väljanägemine küll tunduvalt parem olema. Komisjoni ringkäigu ajal käis küll töö hoolega, aga seal peaks kord küll kogu aeg majas olema, mitte ainult kalmistupäeva jaoks. Kalli kalmistul oli veidi parem, kuigi rohi oli ringkäigu päevaks pikaks kasvanud, oli siiski näha, et seal on niidetud.

Päeva pärliks osutus Koidu ja Vladimir Vaikla kätetöö Oidremaa ridaelamu juures, kus pilku püüdsid ülevärvitud, kelmikate silmadega puukännud ja uhkelt värviliste otstega puuhald puuriidas. Seda peaks igaüks ise nägema.

Talutüüpi elamutest on lühikese ajaga oma elamise korrastanud Kaire Burk ja Erik Lidmets. Igal pool on tunda pere loomingulisust ja ettevõtlikkust. Et neil kõik

plaanitu veel valmis pole, siis jõudu ja jätkuvat innukust edaspidiseks.

Ühepereelamutest meeldis enim Hellen ja Sulev Keskoja koduümbrus. Seal oli kõik tasakaalus, ei mingit ülepakkumist.

Kortermajadest oli kõige rohkem korrastatud Lõpe maja nr. 1 ümbrus.

Ja nüüd see, mis huvitab kõiki konkursil osalenuid kõige enam.

Heakorra konkursi tulemused 2007.a.

Talutüüpi elamud: I koht Kaire Burk, Erik Lidmets
II koht Eva Konstabel
III koht Vaike Möldrimäe

Ühepereelamud: I koht Hellen ja Sulev Keskoja
II koht Õie ja Henn Merihein
III koht Silva ja Raivo Tamsalu

Kortermajad: I koht Lõpe maja nr. 1
II koht Koidu ja Vladimir Vaikla ridaelamu boks
III koht Oidremaa maja nr. 7

Ergutuspreemia saajad: Hilda Piile
Eha ja Anton Siimann
Jaan Roosileht
Malle ja Jaan Mälk
Mart Ojamets

Maakonda esitasime 2007.a. Piret ja Urmas Roosilehe, Lilli ja Aleksander Lehtpuu, Leongina ja Ants Mölder ja Ellen ja Loit Laanesoo kodud.

Leongina ja Ants Mölder kaunis kodu sai maakonnas hooneterühma kategoorias 3. koha.

Kõigile tugevat tervist ja head tahtmist oma koduümbruse kaunistamisel.

Jumalateenistused Mihkli koguduses

01.07	kell 11. ⁰⁰	Kuldleeripüha jumalateenistus armulauaga
	kell 14. ⁰⁰	Palvetund Pikavere palvemajas
08.07	kell 11. ⁰⁰	Jumalateenistus
15.07	kell 11. ⁰⁰	Jumalateenistus armulauaga
	kell 14. ⁰⁰	Palvetund Pikavere palvemajas
22.07	kell 11. ⁰⁰	Jumalateenistus
29.07	kell 11. ⁰⁰	Jumalateenistus
04.08	kell 19. ⁰⁰	Palvetund Pikavere palvemajas
05.08	kell 11. ⁰⁰	Jumalateenistus armulauaga Pikavere palvemajas
	kell 13. ³⁰	Pikavere palvemaja 177. aastapäeva koosolek

☎ 564 0300 ☎ 445 7599

01.06 – 31.08 Teeliste kirik.

Kirik avatud reedel 14 – 18, laupäeval 12 – 18 ja pühapäeval 11 – 14.

Alates 11.juunist toimub
OÜ Invaru teeninduspunkti
vastuvõtt aadressil :
Liiva 2 C, Pärnu 80010
Lahtiolekuajad : E: 9-17 ja
T, K, N 9-15
Tel. : 44 71 022
GSM: 555 80 983
E-mail: parnu@invaru.ee

*RIHO!***Õnnitleme juubeli
puhul!***Rahvaliidu Koonga
osakond***Õnnitleme juunikuu
sünnipäevalapsi!**

JOHANNES PIIRLAID	86
NATALIE VÄLJAK	83
LILLI KALDVEE	82
VILMA LAUR	80
JUTA MAARAND	80
EDUARD VESIK	75
EDUARD LEPIKMÄE	75
VALVE KURU	65
ANTS TATTAR	65
TOIVO KOPPEL	65
JAAN SAAR	60
LILLI LEHTPUU	55
NADEZDA SAAR	50
AIME HEINMETS	50
ANDRES MITT	50

20. juulil

algusega kell 12.00

M i h k l i k i h e l k o n n a p ä e v

“Kurese iidsetel radadel”- teejuhiks Urmas Vahur

(kogunemine küla algusesse)

kell 20.00 kirikukontsert Mihkli kirikus

duo Silvi Vrait ja Jaak Jürisson

**MIHKLI KIRIKU
KONTSERT****20. juulil** – valla bussi graafik

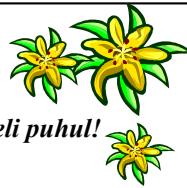
Kalli	18.45
Lõpe	18.55
Oidrema	19.00
Tarva	19.10
Mihkli	
Irta teerist	19.30
Koonga	19.35

Peale kontserti bussiga tagasi

MIHKLI LAAT**21. JUULIL**-valla bussi

graafik

	Laadale	simman
Irta	8.00	18.45
Nedrema	8.05	18.50
Kalli	8.15	19.00
Lõpe	8.20	19.05
Oidrema	8.25	19.10
Tarva	8.35	19.20
Mihkli		
Koonga	8.45	19.40
Kõima	8.55	19.45
Mihkli		

*Elu on tundmatu tee,
keegi ei tea,
kus lõpeb see...***MARGO FRIEDRICHSON**
29.12.1980-20.05.2007**ANDREI UUSTAL**
25.10.1927-05.06.2007**EDUARD LEMBER**
21.02.1956-18.06.2007**Vilma Laur***Aastaringid õnne toogu,
kuldseid elupäevi loogu!***Õnnitleme Sind 80. juubeli puhul!***Salme, Vaike, Pilvi***TEADE**2.juulist – 10. aug. on vallavalitsus
puhkusel. Infotel. 4473740
23. juuli-27. juuli Infotel. 4473745
Valla buss ei sõida terve juulikuu.Buss tagasi peale laata ja
simmanit, täpsem info kohapealTulgu õnn Teil igal ajal,
öösel, päeval, lõuna ajal.
Olge rõõmsad alati,
sünnipäeval eriti!Õnnitleme juunikuu
sünnipäevalapsi!**Anne Jegorova
Andrus Kuru
Vardo Kappak
Siim Siimer**

Pikavere Küla Selts

Terje lastega
Mälestame ja avaldame
kaastunnet**EDUARD LEMBERI**
ootamatu surma puhul.

Lõpe rahvatantsurühm Lustilised

Terje, Eve ja Kristi

Siiras kaastune
Teile kalli elukaaslase
ja isa ootamatu surma puhul.

Külakapell “HÕBE”

Koonga kool kiidab oma tublisid õppureid

I klass

Riina Klaanberg
Liisa Ahi
Mark-Mikkel Luige

II klass

Natalja Pinajeva
Anne-Liis Koppel
Kätlin Mitt
Triinu Nurmjõe
Kaspar Roosileht
Kaarel Nõmm

III klass

Andri Annerviek
Kevin Pool
Siim Siimer
Kadi Tamsalu
Mart Mägi

V klass

Marelle Minn
Kimmo Kuru
Liina Mäesepp

VII klass

Triin Nõmm
Taavi Kappak
Siim Nõmm

A klass

Marite Ende

*Astusid aastad, pagesid päevad,
tulid ning tuiskasid tunnid.
Emmed ja issid äkki kui näevad:
on tublisti sirgunud me põnnid!
Sõpru neil suuri tähtede seas,
arvudki annavad au.
Oskavad sammuda sirgemas reas
lõbusalt kõlamas laul.
Lasteaed vaikselt ukse nüüd suleb,
vargsi ka pisara pühhib...
Sõpradel kooli ju minna tuleb,
teadmiste poole seal igaiüks rühhib!*

Reelika Järvekül
Maris Algvere
Aleksander Aleksandrov
Johan-Erik Erismaa
Taivo Šiškin

Hüvasti, lasteaed!

*See polnudki nii väga ammu,
kui lasteaeda tulite,
käest kinni emal, silmis pisar,
nii algas teie tee.*

*Nüüd olete te suured,
jää hüvasti, hea lasteaed,
kui puhuvad taas sügistuuled,
teil algab kooliaeg.*

28. mail peeti Koonga lasteaia taas lõpupidu.
Lasteaia lõpetasid

Cerlyn Treumann
Aivo Peters
Carol Annuk
Raimo Aasväli
Maile Tõnts
Kerdo Krangolm
Jana Viljak

Viimast korda lauldi, tantsiti ja mängiti üheskoos mängukaaslastega. Lasteaia juhataja andis igale lõpetajale tunnistuse lasteaia lõpetamise kohta ja kingiks huvitava loodusteemalise raamatu. Peale õnnitlusi said lõpetajad ja nende külalised peolauas keha kinnitada maitsvate võileibade ja tortidega. Meie lasteaiapere soovib lõpetajatele veel kord mõnusat suve ja sügisel head kooliteed.

Toredat koolitee algust!
Lõpe lasteaia pere

Lõpe Põhikool kiidab kõige tublimaid:

Õppeaasta lõpetamisel pälvisid kiituskirja väga hea õppimise ja eeskujuliku käitumise eest 4 meie kooli õpilast:

Karin Mihklepp	2.kl
Marii-Heleen Lohu	3.kl.
Mait Reinart	3.kl.
Kelly Ardan	6.kl.

Headele ja väga headele hinnetele õppisid:

Kalmer Kaljula	2.kl
Sander Trel	2.kl
Gen Gnezdov	3.kl
Madis Mihklepp	3.kl
Karmo Kaljula	3.kl
Erlyn Mugu	3.kl
Karmen Käänik	6.kl
Siim Reinart	6.kl
Hendrik Merihein	8.kl

Rõõmsat suvepuhkust kõigile!

Tänased lõpetajad

Hanna-Liisa Roosileht-
Pärnu Sütevaka
Humanitaargümnaasiumi 9. kl.
Janeli Künnap- Audru Keskkool
Janar Künnap-
Pärnumaa Kutsehariduskeskus
Liis Lepik- Pärnu
Sütevaka Humanitaargümnaasium
Eveli Lepikmäe-
Haapsalu Kutsehariduskeskus
Egert Kalmu-
Pärnu Kutseõppekeskus
Merit Süvang-
Pärnu Ülejõe Gümnaasium
Mirjam Gerne-
Lihula Gümnaasium
Anneli Paarasma-
Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
Kirsi Laanesoo- Tartu Ülikool
Liis Lember- Tartu Ülikool
Evelin Erismaa- Tartu Ülikool
Maiki Kaljula-
Lihula Gümnaasium
Kristiina Tegova-
Lihula Gümnaasium
Liis Viin-
Pärnu Ülejõe Gümnaasium
Meelis Keskoja-
Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakool
Tauno Pikk mets-
Kuressaare Ametikool
Liivi Saar- Pärnu Kutseõppekeskus
Veiko Väljak- Pärnu Sütevaka
Humanitaargümnaasium 9 kl.

HÜVASTI PÕHIKOOL!

*Nii vaikne on ja vaigulõhnas kased,
pikk rida toole, lilled lõhnavad...
Kas kuuled – tuulgi väljas puhub tasem,
kui hetkeks veel Sa lävel seisatad...*

Lõpe Põhikoolist astuvad üle läve: **Liina Aadusoo**, **Aliise Allik-**hinnetega hea ja väga hea, **Marko Kaljula-** hinnetega hea ja väga hea, **Kadri Kalmo**, **Marika Kozlovsk**a, **Liina Merihein-**hinnetega hea ja väga hea, **Kaisa Mihklepp-** kiituskirjaga, **Anna-Liisa Mugu**, **Riine Roseniit-** kiituskirjaga, osales maavanema vastuvõtul, **Tõnis Zaitšev**, **Eiko Tegova** ja **Eimar Tegova**.
Ees ootavad teid uued väljakutsed, kõik see, mida südames igatsete. Edu teile!

Klassijuhataja Elve Sikk

Koonga kooli 9.klass alustas oma kooliteed 1998. aasta septembris Koonga lasteaia majas õpetaja Evi Liiva juhtimisel. Juba esimeses klassi tuli neil käia „suurt koolimaja” vaatamas, sest laulmistund toimus selles „hirmsas majas”. Nii nad siis rivis kaks korda nädalas edasi-tagasi marssisid. Vahel lubati neil ka suure maja saalis palli taga ajada. See koht on neile, eriti poistele, nüüdseks armsaks jäänud. Igal vabal võimalusel oleksid nad saalis ja järgmisse tundi hilineksid, sest ei kuule kella. Esimeses klassis oli neid 16. Igasuguste liikumiste tulemusena on õpilasi nüüd 18. Neli esimest klassi olid nad ilusad ja targad. 5. klassis võttis nende juhendamise üle õpetaja Malle ja seitsmendas õpetaja Hele.

Selles klassis õpivad sellised õpilased:

Roman Davõdov- sportlik, hea tantsija, musikaalne, võib keset tundi õpetajale luuletust lugema hakata;

Indrek Erismäe- kõva tegija matemaatikas, lahke, töökas, sportlik, laia silmaringiga;

Kristiina Kandroo- teeb ilusaid käsitöid;

Kadi Konstabel- tubli õppiija;

Helen Kuru – tubli õppiija ja Koonga kooli kiituskiri;

Kristel Künnap- kena, malbe neiu;

Liina Liiv- alati naeratav;

Johannes Linder- aeglane, põhjalik, töökas;

Madis Marrak- autod ja veel kord autod, sündinud autodisainer;

Gert Paabut- südamlük, töökas, jutukas, aktiivne;

Jaan Palm- arvuti ja lugemine on tema nõrkusteks, elab omas „mullis”;

Jaanika Päästel – hea joonistaja, tugev reaalinnetes, töökas;

Ego Sinisalu- lahke, sõbralik, pikk, aga teate, kuidas hüppab!!!

Priit Tuuling – lobiseja, aga kui vaja, võtab kätte ja liigutab mägesid;

Liis Välimäe – otsekohene, oma arvamusega;

Eho Sinisalu - „esineja”, vajab pidevat tähelepanu, tavaelus mõnus sell;

Ain Konstabel - vaikne, sõbralik ja abivalmis;

Tiit Ots- maksimalist, kooli parim palliviskaja, hea puutöötegija;

Ja ausõna nendega igav ei hakka.

Nüüd on neile see suur ja hirmus koolimaja armsaks saanud, viibivad siin nii palju kui võimalik. Et neile seda keegi keelata ei saaks, muretsetes grupi peale hulganisti suvetöid. Ja kolm korda võite arvata, mida nad kõige rohkem armastavad – krõpsu.

Tegelikult on nad kõik mõnusad kaaslased, nii et ma soovin neile, et nad valiksid endale õige tee, mida mööda edasi astuda. Õpetaja Hele

JUNNUMAA KUUKIRI

Lehe väljaandja Merike Pikkmets 44 62 359, 58 039 542

e-mail: pikkmets@hot.ee

Koonga Vallavalitsus Helgi Mitt 44 73 740

trükkitud OÜ “Hansaprint”

Koonga Vallavalitsus
KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMMI

MIHKLI LAAT
mihkliat.oonpaigutee.com

21. juulil algusega kell 9.00
Mihkli külas Roonga vallas Pärnumaal
Laada õhtune osa kell 20.00
Simman kell 21.00 koos Loho ja Õnega.

Info tel. 56638246, 5232756, 58039542